

18. april, 2006

Centralna medicinska knjižnica

Poročilo o delu za leto 2006

Centralna medicinska knjižnica (CMK), organizirana v okviru Medicinske fakultete, ima vlogo osrednje knjižnice za biomedicino, ki nudi svoje storitve številnim uporabnikom in knjižnicam po vsej Sloveniji in skrbi za zagotavljanje dokumentov iz tujine. Poslanstvo CMK je podpora biomedicinskemu izobraževanju, raziskovanju, kliničnem delu in zagotavljanju zdravstvenega varstva z izvajanjem informacijsko knjižnične dejavnosti. Sem sodi zagotavljanje dostopa do svetovne biomedicinske literature, pospeševanje učinkovite uporabe informacij in znanja ter izobraževanja uporabnikov.

CMK je v preteklem letu nadaljevala s kakovostno ponudbo informacijskih virov in knjižničnih storitev. Vzdrževala je obseg tiskane zbirke periodike in učbenikov, posebno skrb pa je posvetila razvoju in prijazni uporabi digitalne knjižnice. Za učinkovito uporabo virov je organizirala izobraževanje in ustrezno ponudbo informacijskega gradiva. Skrbela je za kakovostno arhiviranje gradiva.

Financiranje

Delovanje CMK se je v letu 2006 financiralo iz sredstev Medicinske fakultete (plače zaposlenih, stroški vzdrževanja in učbeniki za pedagoški proces), Agencije za raziskovalno dejavnost RS (tuja periodika in baze podatkov), strokovne dejavnosti CMK (stroški vzdrževanja, opreme in izobraževanja), članarin (tuja periodika, baze podatkov in učbeniki) in sponzorjev (tuja periodika).

Za nabavo tuje periodike in baz podatkov je Agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS) namenila 72.578.200,13 SIT (nakazana v letu 2005), oz. 74% sredstev, porabljenih v ta namen. Nabavo periodike so sofinancirali s sredstvi sponzorjev (6,5%) in članarin (17%). Nabavo posameznih revij so sofinancirali tudi uporabniki (2,5%). Višina članarine za študente in zaposlene je v letu 2006 ostala nespremenjena.

V preteklem letu je CMK kandidirala na javnem razpisu za sredstva Agencije za raziskovalno dejavnost RS za nakup tuje periodike in baz podatkov. Na podlagi zahtevnih razpisnih pogojev je zasedla visoko mesto in si zagotovila 7% povečanje financiranja za nabavo v letu 2007.

V letu 2006 so se prihodki iz strokovne dejavnosti CMK zmanjšali za 3,5%, odhodki pa so se povečali za 9%. Zaradi višjih cen tujih dobaviteljev se je zmanjšalo število naročil za medknjižnično izposajo. Glavna razloga za povečanje odhodkov sta vzdrževanje prostorov knjižnice in urejanje skladišč z vezavo gradiva. Prihodki iz članarin so se zmanjšali za 4,6%. Prihodki sponzorjev so se povečali za 88,9%, ker je Klinični center nakazal oba obroka za leto 2005. Obseg namenskih sredstev za pedagoško literaturo pa je ostal enak.

Knjižnično-informacijska dejavnost

Pri ponudbi knjižnično-informacijskih storitev smo sledili novostim v informacijski ponudbi, napredku biomedicine, razvoju informacijskih tehnologij in potrebam uporabnikov. Mesečno smo spremljali kazalce za vrednotenje posameznih knjižnično-informacijskih dejavnosti in tako smotrno načrtovali aktivnosti in ponudbo za uporabnike. Za lažji in hitrejši dostop do informacijskih virov smo uporabnikom ponudili oddaljen dostop do e-revij in skeniranje tiskanega gradiva.

Pričeli smo s procesno organizacijo dela v delovnih skupinah in tako zagotovili večjo kakovost delovnih procesov, boljši izkoristek kadrovskih potencialov in večje zadovoljstvo zaposlenih.

Članstvo knjižnice in obiski

Člani CMK so študenti, zaposleni na MF ter zaposleni v izobraževalnih, raziskovalnih in zdravstvenih organizacijah. V letu 2006 smo zabeležili 4403 aktivnih članov, kar je 14% več kot leto prej in 680 novo vpisanih članov ali 2% manj kot prejšnje leto. Med aktivnimi člani je bilo 68% (leto prej 69%) dodiplomskih in podiplomskih študentov, 6,45% (leto prej 5,9%) zaposlenih na MF in 17,55% (16,7% leto prej) zaposlenih v drugih organizacijah. Našteli smo 36.133 obiskov članov, leto prej pa 36.251.

Medknjižnična izposoja in dobava dokumentov

To storitev zagotavljamo uporabnikom po vsej Sloveniji. Največ zahtevkov je za gradivo iz CMK, manj pa iz drugih slovenskih knjižnic. Pri naročanju gradiva iz tujine je postal naš najpomembnejši partner servis Subito, konzorcij nemških knjižnic, sledita pa U.S. National Library of Medicine (NLM) in British Lending Library. Vsa komunikacija s servisom Subito in NLM poteka v elektronski obliki, kar omogoča, da naročilo prispe v 1-3 dneh. Uporabniki pa lahko izbirajo med dostavo člankov po elektronski pošti ali po klasični poti.

Število naročil iz gradiva CMK in drugih slovenskih knjižnic je znašalo 5.559 oz. za 21 % manj kot leto prej. V zrok je bil predvsem večji dostop do e-revij pri naših partnerjih. Prejeli smo 3.258 naročil za dobavo gradiva iz tujine, kar je 9% manj kot leto prej.

Zaradi uvedbe skeniranja tiskanega gradiva CMK je naraščalo število zahtevkov, posredovanih po e-pošti, zboljšala se je organizacija dela in skrajšali dobavni roki.

Referenčna dejavnost

CMK je v okviru nacionalnega referenčnega servisa Vprašaj knjižničarja sprejemala vprašanja uporabnikov vsak drugi petek. Odgovorila je na 88 zahtevkov (40% več kot leto prej), od katerih jih je bila le peščica iz področja biomedicine.

Informacijske potrebe uporabnikov in njihova vprašanja so številna in raznolika, saj odsevajo hiter razvoj stroke in informacijske ponudbe. V letu 2006 smo nadaljevali z mesečnim spremljanjem referenčne dejavnosti in odgovorili na 23.575 vprašanj, ali 38% manj kot leto prej, in pri tem porabili 1.289 ur, ali 25% manj. Razloge za spremembe pripisujemo boljši orientaciji uporabnikov v knjižnici zaradi novih kažipotov, večji informacijski in računalniški pismenosti, uveljavljeni uporabi ponujenih e-virov, prehajanju na zahtevnejša, časovno zamudnejša vprašanja. Pomemben pa je tudi vpliv kadrovskih sprememb v knjižnici. Večina vprašanj, t.j. 40,8%, se je nanašala na elektronske vire (npr. katalog COBISS, spletne strani CMK, Medline in e-revije), z 21,9% so sledile splošne informacije (npr. naslov, ceniki, delovni čas in knjižnični red) in z 21,2% specialne informacije (npr. faktor vpliva, citiranje, napotitve v CMK in druge ustanove). Na klasične tiskane vire se je nanašalo le 5% vprašanj. Podelili smo 377 gesel za uporabo e-virov. Večino vprašanj so uporabniki zastavili osebno ali po telefonu, le 6,7% po elektronskih pošti. Zaradi novih računalnikov v računalnici se je za 35% zmanjšalo število intervencij in prihranili smo 15 ur delovnega časa.

Izobraževanje uporabnikov

CMK je v okviru predmeta biomedicinska informatika sodelovala na vajah dodiplomskega študija MF, kjer je predstavila knjižnični red, revije, učbenike, katalog COBISS in uporabo elektronskih učbenikov. Za učinkovito uporabo knjižnice in njenih virov je vsak študent prejel tudi ličen komplet zgibank.

Ponudbi informacijskih virov prilagajamo program izobraževanja, ki je za člane brezplačen. V preteklem letu je potekalo 25 tečajev v 6 sklopih: PubMed (6 tečajev), Delo s katalogom CMK/COBISS (4 tečaji), Web of Science (5 tečajev), Ovid Web Gateway (5 tečajev), e-revije (2 tečaja) in e-knjige (2 tečaja). Tečaje se je udeležilo 93 slušateljev, kar je 38% več kot leto prej. Vsem udeležencem smo izdali potrdilo o opravljenem tečaju.

Študentom in drugim uporabnikom nudimo tudi sprotno izobraževanje, ki ga potrebujejo za učinkovito reševanje informacijskih problemov. Zahtevnejšim uporabnikom pa je na voljo individualno usposabljanje, na katero se je potrebno predhodno prijaviti.

Čitalnica in računalnica

Čitalnica je namenjena pregledovanju revij in gradiva, ki se ne izposoja. Zabeležili smo uporabo 1314 revij (7,8% več kot 2005) in 1768 knjig (14% manj).

V računalnici imajo uporabniki dostop do interneta in številnih elektronskih virov, ki so prosto ali licenčno dostopni za MF ali UL. Pri izbiri baz, ustreznih iskalnih izrazov in preiskovanju nudi pomoč referenčni knjižničar. Zaradi novih računalnikov, ki smo jih nabavili leto poprej, je bil obisk zelo dober in potrebnega je bilo manj tekočega vzdrževanja.

Razvoj in vzdrževanje knjižnično-informacijskih sistemov

Pomembna pridobitev v preteklem letu je bila nabava zmogljivega skenerja, ki omogoča hitro in kakovostno reprodukcijo gradiva. Za potrebe zaposlenih smo nabavili štiri LCD monitorje in dva osebna računalnika, za študente pa en računalnik.

Solidna računalniška opremljenost in sodobna računalniška mreža omogočata CMK kakovosten pristop pri ponudbi storitev na vseh oddelkih, računalniško podporo različnim dejavnostim, hkrati pa je potrebna več časa za razvoj aplikacij in vzdrževanje. V preteklem letu je vzdrževanje računalniških sistemov potekalo z nadaljevanjem pogodbenega sodelovanja z računalniškim strokovnjakom in s pomočjo študenta. Strokovno opravljeno vzdrževanje je zagotovilo stabilnost sistemov in nemoteno delo, zadovoljni pa smo tudi s hitrim odzivom pri težavah.

Gradnja knjižničnih zbirk

Pri nabavi knjižničnega gradiva upoštevamo strokovna načela, ki vključujejo mednarodne kriterije, frekvenco izposoje, število študentov, priporočila učiteljev in želje uporabnikov. CMK nabavlja tujo periodiko in večino tujih monografij direktno iz tujine in tako prihrani pri plačilu marže.

Tuja periodika in baze podatkov

CMK je v letu 2006 obnovila naročilo na tekoče revije in baze. V računalniškem katalogu COBISS je registriranih 529 naslovov tekočih revij (8% manj kot leto prej), od tega 477 tujih (-8 %). Tu so zajete vse revije CMK (tiskane in elektronske) z naslova nakupov, članarin, darov in zamenjav. Za nakup 402 tujih revij (12% manj) in baz podatkov je porabila 98.518.487 SIT) (9% več).

V letu 2006 je CMK sodelovala pri obnovitvi naslednjih konzorcijev za dostop do elektronskih revij za Univerzo v Ljubljani (UL): Springer, Kluwer (je zdaj vključen v Springer), Emerald in SciDirect, Wiley, Ovid PsychInfo, Ovid PsychArticles, Ovid PsychBooks. Nekatere pomembne medicinske revije je nadgradila z elektronskimi verzijami. Obnovili smo tudi pogodbo za dostop do baz servisa Ovid: Medline, Cinahl in EBM Reviews in 50 zelo relevantnih medicinskih revij

Lippincott Williams & Wilkins High Impact Collection. Tako je uporabnikom z MF na voljo okoli 3.300 licenčno dostopnih revij v polnem tekstu, od tega okoli 1080 biomedicinskih. Na spletnih straneh CMK nudimo tudi povezave na okoli 330 prosto dostopnih medicinskih revij.

Uporabnike z MF smo prosili za mnenje o uporabnosti zbirke revij in predloge za novosti.

Monografije

Tudi v preteklem letu smo posebno skrb posvetili nabavi gradiva za pedagoški proces na MF in za stalno medicinsko izobraževanje. Pri tem smo upoštevali priporočila učiteljev posameznih predmetov, želje študentov in pokritost posameznih predmetov. Zbirko predkliničnih in kliničnih učbenikov smo posodobili skladno z zahtevami študijskega programa. Pridobili smo 1181 enot monografij (8% manj), od tega 456 enot učbenikov (4% več) ter za inštitute in katedre naročili 116 enot monografij (17% več). Za večino kliničnih in nekatere predklinične predmete smo zagotavljali 24 urno informacijsko podporo z e-knjigami, ki so dostopne z gesli iz vseh lokacij: Access Medicine, Adam Anatomy, Interactive Physiology, Harrison's Online, M.D. Consult, ACS Surgery, EBM Guidelines, DXPlain, Net library in Images M.D.

Na Univerzi v Ljubljani je pričel delovati konzorcij e-knjig NetLibrary, ki ponuja 15 licenčnih biomedicinskih knjig in še 3.400 prosto dostopnih iz različnih področij.

Tudi v letu 2006 smo nadaljevali z dopolnjevanjem razstave učnega gradiva visokošolskih učiteljev in sodelavcev MF, ki se nahaja v prostorih dekanata MF.

Za nabavo učbenikov, priročnikov in e-virov za pedagoški proces smo porabili 8.319.771 SIT, kar je 17% manj kot leto prej. Sredstva je zagotovila MF.

Obdelava gradiva

CMK vse pridobljeno tiskano in elektronsko gradivo s postopkom bibliografske in vsebinske obdelave vključuje v računalniški katalog sistema COBISS. V katalog smo zavedli 5357 zvezkov tiskanih revij, 741 monografskih publikacij, 7 e-revij in 62 e-knjig. Izboljšali smo proces obdelave in tako zagotovili hitrejši dostop do gradiva in prihranek pri času.

Uporaba informacijskega gradiva

CMK razpolaga z bogato zbirko tiskanih virov in vse večjo zbirko e-virov. Z ekonomskega vidika je pomembno, da je izkoriščenost virov čim boljša, z uporabniškega pa da je dostop čim bolj prijazen. Za to smo v letu 2006 omogočili vsem uporabnikom z MF, zaposlenim in študentom, oddaljen dostop do okoli 1.100 e-revij iz lokacij zunaj MF. Tehnično poteka dostop preko proxy strežnika v NUK. Vsem uporabnikom pa smo ponudili skeniranje iz tiskanih revij in dostavo člankov po e-pošti.

Zaradi vse večje pestrosti naročil za članke, ki se realizirajo po različnih poteh, smo za zagotovitev večje hitrosti in preglednosti dela pripravili protokol za realizacijo zahtevkov in uvedli delovodnik.

Avtomatizirana izposoja v sistemu COBISS omogoča hitro kroženje in vračanje gradiva, plačilo opominov, zamudnin in odškodnin za izgubljeno gradivo ter izpolnjevanje vrzeli s ponovno nabavo gradiva. Redno smo izstavljali opomine tudi za vse starejše izposojeno gradivo, ki je zavedeno v klasičnem katalogu. Z uporabo sistema COBISS smo uvedli za uporabnike prijazno obveščanje po e-pošti ali SMS o poteku roka izposoje in poteku članstva. Temelj tekočega delovanja in dobrih odnosov z uporabniki je knjižnični red, ki ga sproti prilagajamo novim razmeram.

V preteklem letu je bilo v okviru digitalne knjižnice CMK dostopnih za KIM MF okoli 1.400 tekočih biomedicinskih revij, med katere sodijo prosto in licenčno dostopne preko različnih konzorcijev ter nadgradnje tiskani verziji. Uporaba elektronskih zbirk revij se je zelo uveljavila, še posebej pri uporabnikih z Medicinske fakultete. Statistika uporabe e-revij je na voljo le pri nekaterih servisih in zato ni popolna. Zabeležili smo 68.356 zahtevkov (239% več) za pregledovanje e-revij. Vseh aktivnosti v zvezi z izposojjo tiskanih serijskih publikacij je bilo

47.751, kar je za 4% manj kot leto prej. Skupaj je bilo realiziranih 30.650 zahtevkov (3,5% manj) za revije oz. članke, od tega 7772 (3% manj) iz e-revij.

Izposoja monografij, ki vključuje tudi učbenike, se je z 68.011 transakcijami zmanjšala za 7%. Uveljavilo se je podaljševanja izposoje preko sistema COBISS na Internetu, še posebej med študenti, in je zajelo že 60% vsega podaljševanja. CMK širi ponudbo elektronskih knjig, ki se jih študenti in pedagoško osebje MF vse bolj poslužujejo. Statistiko uporabe nudijo le posamezni servisi, ki so zabeležili okoli 21.149 zahtevkov (6% več).

Reprodukcija gradiva

Sodobna knjižnica potrebuje kakovostno opremo za reprodukcijo svojega gradiva. Uporabniki žele vse več informacij neposredno na svojo delovno mizo. Zato smo se odločili za nakup zmogljivega skenerja in omogočili posredovanje člankov iz tiskanih revij po e-pošti. Nova storitev je med uporabniki vzbudila velik interes in tako smo samo v drugi polovici leta 2006 poskenirali 18.820 strani.

Izdelali smo 115.796 fotokopij, kar je za 9,6% manj kot preteklo leto. Natisnili smo 84.095 strani, kar je za 3,1% več kot leto poprej.

Promocijske dejavnosti

CMK si na eni strani prizadeva, da bi bila ponudba virov in storitev naravnana na potrebe uporabnikov, na drugi pa da bi bili ti ustrezno seznanjeni z možnostmi reševanja svojih informacijskih problemov. S tem namenom redno dopolnjujemo svoje aktivnosti. V letu 2006 smo se odločili, da se bomo promocije lotili bolj sistematično in zato ustanovili interno delovno skupino za promocijo. Za cilj smo si zadali izboljšanje celostne podobe CMK in odnosov z javnostmi, povečanje zadovoljstva uporabnikov in boljšo izrabo gradiva. Za uresničitev zadanega smo organizirali več akcij.

V letu 2006 smo v sodelovanju s Knjižničnim odborom MF uvedli častno članstvo za zaslužne profesorje MF in podelili osem izkaznic.

Med uporabniki smo izvedli več anket, s katerimi smo pridobili mnenja o zbirki revij in učbenikov in predloge za novosti ter se seznanili z interesom za uvedbo nekaterih novih storitev in nabavo testnih baz.

Informacijsko gradivo

CMK skrbi za redno seznanjanje uporabnikov s tiskanimi in še posebej e-viri in ponudbo informacijskih storitev, kar poteka na različne načine.

V preteklem letu smo izdelali enotno podobo zgibank in posodobili njihovo vsebino za uporabo knjižničnih storitev in elektronskih informacijskih virov. Zaradi vse strožjih in zahtevnejših licenčnih pogojev za uporabo e-virov smo pripravili zgibanko uporaba e-virov v CMK.

Vse novosti redno objavljamo na spletnih straneh knjižnice in na treh oglasnih deskah v CMK. Pomembna pridobitev je nova oglasna deska na novi MF. Vsa obvestila v prostorih knjižnice smo laminirali in tako povečali njihovo vidnost in trajnost. Preko elektronskih oglasnih desk uporabnike redno obveščamo o mesečnih knjižnih novostih, novih možnostih pri reševanju informacijskih potreb, omogočamo jim tudi testiranje kakovostnih baz podatkov s področja biomedicine. Študentom pa so namenjena obvestila o novih učbenikih.

Spletne strani CMK

Potreba po boljši predstavitvi in dostopnosti e-virov na domači strani CMK je narekovala, da smo v letu 2006 popolnoma prenovili vstopno stran v angleškem in slovenskem jeziku. Zagotovili smo sodobnejše oblikovanje ter neposreden dostop do osnovnih informacij o knjižnici, e-virov in informacijskih servisov.

Spletne strani smo tekoče dopolnjevali z novimi informacijami in razširili ponudbo elektronskih virov z novo pridobljenimi elektronskimi revijami, bazami podatkov in e-knjigami. Za baze podatkov in e-knjige smo zagotovili tudi kratek opis. Dopolnili smo izbor prosto dostopnih e-revij in drugih virov na internetu po posameznih področjih biomedicine. Uporabnike smo redno seznanjali z novostmi in izobraževalnim programom CMK. Prenovili smo elektronski katalog učnega gradiva predpisanega za študij medicine in dentalne medicine na MF, ki je urejen po predmetniku. Četrletno smo objavljali knjižne novosti za posamezna področja biomedicine.

IBMI za leti 2005 in 2006 ni zagotovil statistike dostopov do spletnega strežnika oz. do spletnih strani CMK. V letu 2004 smo na spletnih straneh zabeležili 1.069.229 zahtevkov, kar je za 180% več kot v letu poprej. To kaže na dobro zastavljeno spletno informacijsko ponudbo CMK.

Informacijski servisi

Veliko število e-revij terja učinkovito orodje za njihovo uporabo. To smo zagotovili s postavitvijo portala e-revij MF, ki je funkcionalno podportal UL, in omogoča enotno preiskovanje večine licenčno in prosto dostopnih biomedicinskih e-revij, t.j. 1169 naslovov.

URL povezovalniki v bibliografaskih bazah Ovid in PubMed omogočajo dostop do polnega teksta licenčno zakupljenih in prosto dostopnih revij. Tekoče smo dopolnjevali sezname teh revij.

Sodelovanje

CMK je v preteklem letu sodelovala z različnimi organizacijami pri zagotavljanju kakovostnih zbirk in storitev, razvoju knjižnično-informacijskih sistemov in krepitvi sodelovanja na različnih ravneh.

Medicinska fakulteta

Potekalo je redno sodelovanje z inštituti in katedrami pri izbiri gradiva za pedagoški proces. Za mnenja in predloge smo zaprosili tudi študente MF. Za zagotavljanje večje kakovosti in aktualnosti zbirke revij smo med zaposlenimi na MF izvedli anketo.

Člani Knjižničnega odbora MF so se seznanili s poročilom CMK za leto 2005. Na dopisni seji so sprejeli sklep, da se zaslužnim profesorjem MF podeli častno članstvo, ki omogoča uporabo knjižnice brez plačila članarine.

Univerza v Ljubljani

Senat UL je ustanovil Komisijo za razvoj knjižničnega sistema UL (namesto knjižničnega sveta), kjer biomedicinski krog zastopa Anamarija Rožič. Imenovana je bila za podpredsednico te komisije, vodila pa je tudi delovno skupino (DS) za cenik knjižničnih storitev. Stanka Jelenc je bila imenovana za vodjo DS za medknjižnično izposajo, Sonja Pogačnik pa za članico DS za nabavo e-virov.

Anamarija Rožič je bila imenovana za članico Komisije za razvoj informacijskega sistema UL.

Sodelovanje je potekalo tudi z NUK in CTK pri izboru e-revij in sklepanju novih pogodb za konzorcijski dostop do e-revij in baz.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Anamarija Rožič je članica izvršilnega odbora Sekcije za visokošolske knjižnice pri ZBDS. Kot članica programskega odbora je leta 2006 sodelovala pri organizaciji posvetovanja Informacijska pismenost med teorijo in prakso: vloga visokošolskih in specialnih knjižnic. Bila je recenzentka dokumenta Izhodišča za uveljavljanje informacijske pismenosti na univerzah v Sloveniji, ki ga je pripravila sekcija.

Anamarija Rožić je predsednica Komisije za Čopove diplome in priznanja. V preteklem letu je organizirala dva sestanka, kjer je komisija pripravljala predlog sprememb pravilnika za podelitev nagrad.

Krog biomedicinskih knjižnic

CMK kot osrednja knjižnica v biomedicinskem krogu koordinira nekatere knjižnično-informacijske dejavnosti knjižnic tega področja. Sem sodi nabava tuje periodike, baz podatkov, obdelava knjižničnega gradiva, medknjižnična izposoja in dobava dokumentov, izobraževanje ter spodbujanje različnih načinov sodelovanja. V letu 2006 so se predstavniki kroga sestali enkrat, kjer so poročali o svojem delu in sprejeli smernice za nadaljnje sodelovanje.

Prostori in oprema

Sodobne knjižnice omogočajo prost dostop do knjižničnih zbirk, ki zagotavlja uporabnikom samostojno uporabo gradiva. Poleg tega se lahko knjižničarji v večji meri posvetijo reševanju informacijskih potreb uporabnikov, pomoči pri uporabi informacijskih virov in izobraževanju uporabnikov. Prostorska stiska v knjižnem in revijskem oddelku je zelo pereča. Razpoložljivi prostori so prenapolnjeni, kar otežuje dostop in ustrezno razvrstitev gradiva. Tudi osebje dela v zelo utesjenih in neugodnih razmerah. Za učinkovito razvrstitev gradiva bi nujno potrebovali 150 m² dodatnih skladišč. Sodoben, problemsko naravnani pouk terja kakovostno informacijsko podporo tiskanih in elektronskih virov. To je mogoče zagotoviti le s prostim pristopom do učbenikov in referenčnega gradiva. V ta namen bi CMK potrebovala 100 m² enotnega prostora, povezanega s sedanjo knjižnico.

V preteklem letu smo sanirali skladišče depo, kjer je zaradi vlage začelo gradivo plesneti. Izvedena so bila ustrezna gradbena dela in nameščen razvlaževalec. Mesečno smo začeli meriti temperaturo in vlago v skladiščih in s pomočjo mobilnega razvlaževalca v kletnih skladiščih zagotavljamo priporočeno vlažnost.

Poskrbeli smo tudi za lepšo podobo knjižnice in prijetnejše bivanje. Izvedli smo generalno čiščenje tal vseh prostorov knjižnice s pirelli gumo in linolejem. Opravljen je bil ooplesk vseh vrat v prvem nadstropju, kjer so prostori za uporabnike in zaposlene. Pomembna je bila tudi zamenjava oken v knjižnem oddelku in v skladišču L. S klimatskimi napravami smo opremili še tri delovne prostore. Za študente je bilo izdelanih 12 garderobnih omaric, kjer smo namestili dodatno kamero za video nadzor.

Nujna bi bila zamenjava oken v mansardi, ki zaradi dotrajanosti ne omogočajo ustreznega zaščite gradiva. Prav tako je nujna zamenjava oken v kopirnici in tajništvu CMK. Leseni oporniki, ki so postavljeni zaradi razpok v pritličnem skladišču, močno ovirajo vsakodnevno delo in potrebna bi bila trajnejša rešitev. Potrebna je tudi sanacija razpok na stropu knjižnega oddelka.

Arhiviranje gradiva

Zaradi prostorske stiske in potreb po prostoru za novo gradivo, se je v letu 2006 nadaljeval odpis zastarelih učbenikov in starejših letnikov revij, ki so prenehale izhajati. Del revij smo preselili v depo in tako sprostili police za tekoče letnike.

Skrbeli smo za kakovostno arhiviranje gradiva. Tekoče je potekala vezava starejših letnikov nekaterih najbolj iskanih revij ter vlaganje posameznih letnikov revij v herbarij mape in kartonaste koške. Zagotovili smo vezavo večjega števila aktivnih učbenikov, ki so bili v slabem stanju. Nove učbenike smo zaščitili s prozorno folijo, ki podaljša njihovo življenjsko dobo.

Kadri

V preteklem letu je ena sodelavka odšla na novo delovno mesto, enemu sodelavcu pa zaradi neizpolnjevanja delovnih obveznosti nismo podaljšali delovnega razmerja. Na prosto delovno mesto smo zaposlili knjižničarko. Za nove sodelavce smo uvedli mentorstvo, pripravili seznam znanj in veščin, ki jih je potrebno osvojiti v preizkusnem obdobju in v roku enega leta za samostojno opravljanje dela ter izvedli preizkuse znanja.

Izvedli smo letne razgovore predstojnice in vodij oddelkov s podrejenimi, ki so prispevali k boljšem medsebojnem sporazumevanju in kakovosti opravljenega dela.

V letu 2006 smo tudi podelili interne nagrade za tekoče leto. Nagrado za strokovno odličnost je prejela Božislava Oberč, nagrado za delovno uspešnost pa Branka Dremelj.

Izobraževanje

Za kakovostno opravljanje knjižnično-informacijskih storitev je nujno stalno izobraževanje knjižničnih delavcev, ki zajema spremljanje razvoja bibliotekarstva, informacijskih tehnologij in novosti v biomedicini. Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih v CMK je potekalo s tekočim spremljanjem strokovne literature, na internih seminarjih z različnimi aktualnimi temami in delavnicah ter tečajih v Narodni in univerzitetni knjižnici, Inštitutu informacijskih znanosti v Mariboru in Centralni tehniški knjižnici. Udeležili so se tudi sedmih domačih kongresov oz. posvetovanj. Zaposleni so se tako udeležili 450 ur organiziranega zunanjega izobraževanja, v CMK je potekalo 28 ur internega organiziranega izobraževanja.

Zaključek

CMK je osrednja knjižnica za področje biomedicine, ki nudi svoje storitve uporabnikom iz vse Slovenije. Zahteve uporabnikov in razvoj informacijske ponudbe so terjajo širjenje obsega in večanje kakovosti storitev v skladu s sodobnimi smericami. CMK je svoje naloge v letu 2006 opravljala kakovostno, v skladu s kadrovskimi in finančnimi možnostmi. Poudarek je bil na razvoju digitalne knjižnice, ponudbi sodobnih storitev, izobraževanju uporabnikov in optimizaciji delovnih procesov.

Obseg tiskanih in e-virov je ostal v enakem okviru kot leto prej. Uporaba klasičnih virov se je nekoliko zmanjšala, povečalo se je pregledovanje e-virov. Zelo velik napredek smo zabeležili pri uporabi e-revij, na katero so vplivale tudi nove, uporabniku prijazne storitve.

Procesna organizacija dela je omogočila optimizacijo delovnih procesov in sistematično uvajanje novosti.

Financiranje knjižnično-informacijske dejavnosti CMK ni urejeno sistemsko in ni načrtovano dolgoročno. To otežuje smotno in pogosto tudi pravočasno načrtovanje naših aktivnosti ter razvoj informacijskih sistemov.

CMK nujno potrebuje dodatne prostorske zmogljivosti, saj prostora ni več niti za tekoče gradivo. Zaradi skladiščnega pristopa uporabniki nimajo možnosti vpogleda v gradivo, kar zmanjšuje njegovo izkoriščenost. Poleg tega pa opazujemo izgorevanje kadra, saj je delo fizično zelo naporno. Potrebno bi bilo zagotoviti prosti pristop do literature za pedagoški proces in do periodike za zadnjih pet let.

Objavljena in izvedena dela

Kališnik M, Zabavnik-Piano J, Rožič A. Temelji znanstvenoraziskovalne metodologije v biomedicini. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, 2006.

Stopar K, Rabzelj Z, Ambrožič M, Dolgan-Petrič M, Hacin-Ludvik K, Južnič P, Pejanovič S, Pejova Z, Rožič A, Juvan S, Božič M, editors. Zbornik prispevkov posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic; 2006 19.oktober; Ljubljana. Informacijska pismenost med teorijo in

prakso - vloga visokošolskih in specialnih knjižnic. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2006.

Oberč B, Turk N. Izobraževanje uporabnikov CMK : rezultati ankete. In: Zbornik prispevkov posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic; 2006 19.oktober; Ljubljana. Informacijska pismenost med teorijo in prakso - vloga visokošolskih in specialnih knjižnic. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2006; 125-128.

Rožič A: članica programskega odbora posvetovanja visokošolskih in specialnih knjižnic; 2006 19.oktober; Ljubljana. Informacijska pismenost med teorijo in prakso - vloga visokošolskih in specialnih knjižnic. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2006.

Učbeniki Medicinske fakultete v Ljubljani: Stalna razstava na dekanatu MF.

Predstojnica CMK

mag. Anamarija Rožič, dr.med.